

ЗАСЛУЖЕНОМУ ВІНАХІДНИКУ УКРАЇНИ ВІКТОРУ САМОРОДОВУ – 60 РОКІВ

П'ятого серпня цього року виповнилося 60 років відповідальному секретарю „Вісника Полтавської державної аграрної академії” Віктору Миколайовичу Самородову. Разом із його головним редактором – доктором сільськогосподарських наук, професором В. М. Писаренком – Віктор Миколайович у 1998 році стояв біля витоків нашого часопису, єдиного періодичного наукового видання аграрного профілю на Полтавщині. На сьогодні, не без старань ювіляра, воно набуло загальноукраїнського та міжнародного визнання.

Віктор Миколайович Самородов – Заслужений винахідник України, лауреат премій імені Л. П. Симиренка Національної Академії наук України, імені М. М. Гришка Ради ботанічних садів та дендропарків України, імені Володимира Короленка, імені Самійла Величка із присвоєнням звання «Подвижник у галузі історії та культури України», імені Володимира Малика. У 2010 році йому, як науковому консультанту документальних кінофільмів про академіка М. І. Вавилова, присуджено найвищу в області мистецьку відзнаку – премію Панаса Мирного. Ювіляра відзначено медаллю академіка М. І. Вавилова Російсь-

кої Академії наук, медаллю Міжнародного Союзу садівників. За постійну інтелектуальну роботу його відмічено відзнаками „Людина досягнень 1992 року” (Міжнародний біографічний центр, Кембрідж, Великобританія), „Полтавець року” (1993 рік, всеукраїнська газета „Зоря Полтавщини”), „Кращий винахідник Полтавщини” (2001 та 2005 рр.). Науковий доробок ювіляра – 39 авторських свідоцтв і патентів України на винаходи, два патенти на сорти, 507 наукових публікацій, серед яких – монографії, наукові розвідки з питань прикладної ботаніки, екології, історії науки, джерелознавства, біобібліографії, учбові посібники.

Особливо плідною є його робота з вивчення представників роду *Ехінацея*. У цій царині, разом зі своїм колишнім учнем, а нині – колегою і співавтором, доцентом кафедри землеробства та агрохімії Сергієм Поспеловим – Віктор Миколайович опублікував першу в СНД монографію, присвячену ехінацеї. Він вивів два її сорти – Красуня Прерій (ехінацея бліда) та Зірка Миколи Вавилова (ехінацея пурпурова), занесених до Реєстру сортів України, створив цікаву колекцію, власноруч зібравши зразки у природному ареалі зростання у США.

Зауважимо лише, що за останні 15 років роботи В. М. Самородова та С.В. Поспелова цитувалися вченими різних країн світу 450 разів! Це сталося завдяки тому, що ювіляр організував і провів у стінах нашої академії дві Міжнародні наукові конференції з питань вивчення і використання ехінацеї (1998 та 2003 рр.), був редактором збірників наукових праць, що користуються значною увагою з боку наукової спільноти світу.

Віктор Миколайович Самородов – відомий діяч української ботанічної науки. Від 1976 р. і дотепер він – голова Полтавського відділення Українського ботанічного товариства. Багато років він обирається до складу Ради Українського ботанічного товариства та Ради ботанічних садів і парків України. За його ініціативи та активної участі у 1997 р. на базі нашої академії було проведено X з'їзд Українського ботанічного товариства.

Наш ювіляр веде активну культурологічну та меценатську діяльність: він засновник Фонду академіка М. І. Вавилова при Полтавському краєзнавчому музеї (1987 р.). До речі, В. М. Самородов – єдиний представник України в складі Комісії Російської Академії наук зі збереження і розробки

наукової спадщини академіка М. І. Вавилова. Його стараннями у Полтаві відкрито першу в Україні меморіальну дошку, а згодом – пам'ятник М. І. Вавилову, чийм ім'ям названо проспект та Полтавську сільськогосподарську дослідну станцію (сучасний Полтавський інститут АПВ НААН).

Зусиллями ювіляра в нашій області увічнені імена цілої плеяди видатних науковців: В. І. Вернадського, В. В. Докучаєва, М. М. Гришка, А. Є. Зайкевича, Д. К. Зерова, О. О. Ізмаїльського, Л. П. Симиренка, О. Н. Соколовського, І. О. Стебута, О. В. Квасницького, П. А. Костичева.

Неоціненним здобутком В. М. Самородова у царині історичного краєзнавства та бібліографістики є заснована ним у 2005 році історико-біографічна серія книг «Постаті аграрної та біологічної науки Полтавщини: факти, документи, бібліографія». Світ побачили дев'ять книг, підготовлена до друку десята. Ці видання присвячені непересічним постатям: всесвітньо відомим вченим М. І. Вавилову, В. В. Докучаєву, В. І. Вернадському, С. Ф. Третьякову, В. І. Сазанову, а також нашим сучасникам. Зазначені книги удостоєні двох іменних премій (Самійла Величка та Володимира Малика), почесного звання «Краща книга Полтавщини» (2010 р.), восьми

рецензій у фахових наукових журналах України, 28-ми рецензій і відгуків у всеукраїнських та регіональних виданнях. Зазначені книги експонуються в багатьох краєзнавчих музеях України, на їх матеріалі відзнято чотири телевізійних документальних фільми.

Справжньою подією у культурному житті Полтавщини слід вважати вихід у світ книг на екологічну тематику, серед авторів яких є наш ювіляр. Це, передусім, такі знакові для нашого краю видання як «Щоб росли горицвіти» (1992 р.), «Заповідна краса Полтавщини» (1996 р.), «Збережи, де стоїш, де живеш» (1998 р.), «Парки Полтавщини» (2007 р.). Свідчення їх популярності – 35 позитивних рецензій та відгуків у журналах та газетах, почесне звання «Краща книга Полтавщини» (2007 р.), якого першою була удостоєна на цьому престижному конкурсі монографія «Парки Полтавщини».

Таким чином, бачимо, що ювіляр зробив чимало і що йому є чим пишатися. Вітаючи його з 60-річчям від усього загалу аграріїв та біологів, зичимо йому міцного здоров'я, нових професійних здобутків, щоб і в наступні роки він був таким же завзятим та невтомним у всіх своїх починаннях!

***В. М. Писаренко**, доктор сільськогосподарських наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України,
М. М. Опара, проректор із наукової роботи, кандидат сільськогосподарських наук, Заслужений працівник сільського господарства України, Полтавська державна аграрна академія,
О. М. Байрак, доктор біологічних наук, професор, член ради ботанічних садів і дендропарків України, директор Центру заповідної справи, рекреації та екотуризму Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління Міністерства природи*